

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני ז' סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות צא | דף הכולל: כתובות כו.

דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ו'.

מוסר: חפץ חיים - כלל ט' אות ג' עד אות ה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' 'אבל עניני אויביו' עד 'אבל פירוש החלק החמישי'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"לפתע החריד פיצוץ עז את הסביבה" | הנער הבני-ברקי שהדליק 9 נרות | "פלוני השפיל אותך? השכינה עומדת לידו באותה שעה" | 2416

הסיפור היומי

עובדי הכפיה היהודים נסו בחזרה אל הכביש,
חשופים לגשם ולרוח העזה, כשהחיילים ההונגריים
מביטים עליהם בלעג. באותו רגע הבהיק ברק
בשמים ופיצוץ עז החריד את הסביבה...

צוררי היהודים שנענשו ב'מכת ברק'

מכם לא ייצא לחופשי כל עוד הוא חי".
בהגיע הרכבת ליעדה החלו הללו לרדות ביהודים ולענותם
ברשעות רבה. הם השגוהו בקפדנות על ביצוע העבודות
המסוכנות שהוטלו על עובדי הכפייה. היהודים נדרשו לסלול
כבישים, להניח מסילות ברזל, לחפור מלכודות לטנקים, לבנות
בונקרים ולהסתכן בהנחת מוקשים ובפינויים. כשהגיע החורף
התעצמו הקשיים שבעתיים. הקרקע היתה קפואה, והחפירה
בה דרשה מאמץ פיזי גדול. מזג האוויר הקשה הכה ביהודים
האומללים. התנועה בשדות המוקשים התנהלה בקושי ולא אחת
גרמה לפציעות ואף לאבידות בנפש. הסוסים שניתנו להם, לצורך
גירת עגלות התחמושת, החלו להתפגר. היהודים אולצו למלא
את מקומם ולמשוך את העגלות הכבדות בתוך הבוץ והשלג
הטובעניים.

כל הקשיים האלה לא גרמו להקלת יחסם של החיילים. הללו
נהנו להתעמר ביהודים באכזריות ולהתעלל בהם בכל הזדמנות.
לעיתים קרובות גנבו מזון מהאספקה הדלה שנועדה לפועלים,
ושלחו את ידם גם במשלוחי המזון שהתקבלו ממשפחותיהם

השנה היא תש"ב, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה.
שואת היהודים מתחוללת במלוא עוצמתה, העולם כולו מסתחרר
בהקזת דם, שנראה כי היא רחוקה מלהסתיים. באביב של אותה
שנה התארגנה הארמיה השניה של הצבא ההונגרי לצאת לחזית
ולהשתתף במערכה לצד כוחות הנאצים. רבע מיליון לוחמים
נשלחו אל שדות הקטל, ואליהם צוותו כשישים אלף יהודים
עובדי כפייה ככוח עזר.

בין המגויסים היה ישעיהו כהן. הכל קרה במהירות הבזק. יום
אחד קיבל צו המחרים את העסק שהקים לסחר עופות וביצים,
ואת המשאית ששירתה אותו בהובלת הסחורה, ומיד בשובו
לביתו המתין לו צו גיוס לפלוגות הכפייה. לימים תינה את סבלו:
"את כל רכושי איבדתי, ואותי לקחו כעבד לחזית".

בטרם הספיק לעכל את מעמדו החדש, מצא עצמו בקרון
רכבת שנועד להובלת בהמות, בצפיפות איומה עם מאות יהודים.
הרכבת דהרה לכיוון החזית האוקראינית. על היהודים השגוהו
חיילים אנטישמיים, שלא פסקו מלבזות את קרבנותיהם בכינויי
גנאי, ובאמירות כמו "יש להיפטר מכם, יסודות מזיקים", "איש

אש התלקחה בעץ שתחתיו עמדו החיילים. במרחק של כשמונים מטרים משם עמדו היהודים ושפשו את עיניהם כלא מאמינים - לרגלי העץ שכבו ארבעת החיילים בלי רוח חיים. היהודים ניסו לעכל את גודל הנס שאירע להם, אך לפני רגעים אחדים עמדו הם עצמם תחת אותו עץ, ולא זו בלבד שחייהם ניצלו - מעניהם באו על עונשם במיתה משונה! לימים זכה ישעיהו להינצל ולעלות ארצה, להקים משפחה ולרוות נחת מצאצאיו. מתוך שישים אלף היהודים שגויסו לשירות העבודה בחזית חזרו ארבעת אלפים וחמש מאות בלבד! כשסיפר ישעיהו לבני משפחתו על תלאותיו ועל הניסים שליוו אותו עד שנחלץ מעמק הבכא, הוסיף:

"בהיותי ילד קטן לקחתני אבי אל הצדיק המפורסם רבי ישעיה'לה מקרעסטיר, שהיה ידוע כבעל מופת. אבי ביקש מהצדיק לברכני. ואכן, זכיתי לברכה מיוחדת, בימים הקשים, כאשר סאת הסבל עלתה על גדותיה, וחשנו כי לא נוכל עוד לשאת את ייסורינו, ליוותה אותי ברכת הצדיק והרגשתי שהיא סוככת ומגינה עלי". ואמנם, על לשונו של רבי ישעיה'לה היתה שגורה האמרה, כי גוי רשע נענש לעיתים במיתה משונה. (תודה לשולח הסיפור, משה כהן, בן המספר).

(הרב צבי נקר, גיליון 'אור הפרשה')

המודאגות שבעורף. לא אחת הלינו אותם תחת כיפת השמים, בלי שום מחסה, בקיפאון העז ששרר בחוץ. בהיעדר ביגוד חם ומזון החלו רבים מעובדי הכפייה לחלות. החללים נפלו זה אחר זה, אווירת נכאים התפשטה בקרב היהודים הנדכאים. באותה שעה נתגלה הנשק הסודי של היהודים בעלי האמונה. הללו הצליחו להתעלות מעל הקשיים הנוראי, ובזכות הדבקות בהקב"ה הוסיפו לדבוק בחיים. אחד מהם היה ישעיהו כהן. הוא וחבריו הוכיחו חוסן נפשי ועמידות גם כשהיאושו פשה ביניהם. ביום גשום וקר עמד עוז רוחם למבחן. בחוץ השתוללה סערה והכתה ביסעיהו ובחבריו, שעבדו בתיקון כביש באזור רחוק מיישוב. לגופם היו רק בגדיהם הקרועים, שלא הגנו עליהם מפני הרוח והגשם. רטובים עד לשד עצמותיהם עמדו וחיפשו מחסה מפני המטר. סמוך להם עמד עץ גדול, והם נסו אל תחת ענפיו. אלא שבמהרה הגיעו למקום ארבעה חיילים, שנודעו בשנאתם האנטישמית, הללו לא הביעו שמץ רחמים על היהודים, ובצעקות ובמכות גירשו את האומללים בחזרה לעבודתם. היהודים רצו בחזרה אל הכביש, חשופים לגשם המכה בזעף. ופתאום נשמעו רעמים אדירים. סערת ברקים עזה התחוללה מעל ראשיהם. החיילים הביטו בלעג ביהודים, והנה, באותו רגע הבהיק ברק בשמים וסימא את עיני כולם. פיצוץ עז החריד את הסביבה,

יהלומים מגדולי ישראל

"אברהמ'ל", פנה רבי נח אל בנו. "בכניסה לבית החולים ממתין כנראה אחד מידידי - ר' לייב הערש בוימל, או בנו מרדכי. רד נא והורה לשומר להכניסו". רבי אברהם תמה: "מנין לך זאת, אבא?"

לב מרגיש לב

הרי כיון שאני אוהבו גם הוא אוהבני, לבטח אורב הוא מאחורי השער הסגור, ואין השומר מכניסו בטענה שאין זו שעת ביקור. רד נא למטה ועשה השתדלות להכניס אותנו הנה". מיהר רבי אברהם לעשות כמצות אביו, ומה רבה היתה תדהמתו כשהגיע לשער והנה הנער מרדכי ניצב שם ומתחנן לשומר שיאפשר לו להכנס אל בית החולים!... כשהיה מספר זאת הברכת אברהם', היה מוסיף ומציין, כי באותה עת היה מרדכי בוימל נער צעיר בן חמש עשרה, וכל כך היה כחו של אביו בדיבוק ואהבת חברים, עד שהרגיש בלבו שללא ספק ידידו הצעיר בא לבקרו אלא שהשומר מונע בעדו...

(בנתיבות אבות)

היה זה באחד הימים לפני פטירתו של הרה"צ רבי נח ויינברג זצ"ל, אביו של הרבי ה'ברכת אברהם' מסלונים זצ"ל. רבי נח שכב אז על ערש דווי בבית החולים 'ביקור חולים' בירושלים, כאשר בנו רבי אברהם סועדו במסירות. "אברהמ'ל", פנה רבי נח אל בנו, "בשער הכניסה מסתבר שממתין אחד מידידי - רבי לייב הערש בוימל, או לחלופין, בנו רבי מרדכי. רד נא והורה לשומר להכניסם". "מנין לך זאת, אבא?", התפלא רבי אברהם. "מדוע אינך מביין?", השיבו רבי נח. "מתקמת בירושלים שמחת נשואיו של זאב, בנו של רבי לייב הערש. וכי הנך סבור שידיד טוב כרבי לייב הערש ישהה כאן ולא יבוא לבקרני? ואף אם בטרדת השמחה יבצר ממנו הדבר, לא ייתכן שבנו מרדכי לא יגיע.

פעם אמר לי ר' אשר: "אם אתה מקבל סטירה ממישהו, או שפלוגי השפיל אותך, דע לך כי השכינה עומדת לידו באותה שעה. היזהר והישמר לא לענות לו..."

חיפשתי בספרים שונים, 'הפכתי' את ארון הספרים שלי ולא נסתייע בידי. זה היה כאמור במוצש"ק. ביום רביעי של אותו שבוע, תוך כדי לימודי ב'חוק לישראל' בפרשת וישלח, מצאתי בזוהר כתוב לאמור, שבשעה שיעקב נרדף על ידי עשו ראה את השכינה שעומדת ליד עשו (וזה לשון הזוה"ק בראשית פרשת וישלח דף קע"א עמוד ב): "כרע וסגיד שבע זמנין עד גשתו עד אחיו, ולא כתיב וישתחו לעשו, אלא כיון דחמא דהא קודשא בריך הוא אזל קמיה, כדין סגיד לקבליה".

בהתפעלות גדולה באתי אל ר' אשר והראיתי לו את הלשון של הזוהר, אך הוא לא הגיב. היה זה כאילו דיברתי אל הקיר. זה היה כוח המעצור שהיה לו, עד אין שיעור. כל אדם אחר היה קופץ משמחה ומכריז: "אתה רואה?! הרי זה מה שאמרתי לך! אם אני אומר משהו, יש לזה מקור באיזה ספר קדוש כלשהו". מסתבר שהוא רצה שאמצא את המקור בחז"ל לדבריו, אך לא בשבילו כי אם בשבילי. ולכן, כשבאתי לספר על כך שתק והתעלם לגמרי מדבריי! (ר' אשר, מפי תלמידיו)

מספר אחד מתלמידיו של הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל: פעם אחת אמר לי ר' אשר: "אם אתה שומע ממני איזה מאמר ולא מצאת לו מקור בחז"ל או בספרים הקדושים, דע לך שזאת אפיקורסות!" [-כלומר, ואל תקבל את הדברים. ובעצם התכוון לומר שלכל דיבוריו בלי יוצא מן הכלל יש מקור בספרים הקדושים].

באחת משיחותיו שהתקיימה בביתו במוצאי שבת פרשת ויצא, אמר לי: "אם אתה מקבל סטירה ממישהו, או פלוגי השפיל אותך, דע לך כי השכינה עומדת לידו באותה שעה. היזהר והישמר לא לענות לו באותה שעה, כי אם אתה עונה לו - אתה עושה חורבן (והשכינה עוזבת אותך!)". [כוונתו, שבכל צער שנגרם לאדם מפלוגי, טמון מסר עבירו מהשמים, ואותו פלוגי הוא בעצם שליח של הקב"ה לגרום לו את אותו צער כדי לתקנו].

בתום שיחתו פנה אלי וביקש ממני: "אתה יודע שאני צריך מקורות למאמרים שלי. חפש לי מקורות בספרי חסידות לדיבור הזה שאמרתי לך".

סגולות וישועות

התפללתי ואמרתי: רבש"ע, הרי אתה תמיד שם בפי דברים לחזק את האברך הזה, והנה השבת איני יכול לדבר עמו; אנא, דבר עמו אתה בעצמך וחזק אותו. במוצ"ש התקשרתי לאברך ושאלתי אותו איך עברה עליו השבת...

"תדברו אל ריבונו של עולם, הוא מקשיב" | מתוך שיעורו של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א

שבשמים, אנא גדל את ילדיי, שא אותם על זרועך, חזקם ואמצם, תן בהם מידות טובות, שכל טוב, נפש בריאה ויציבה, שיגדלו לשם ולתפארת. ואכן כהיום, שנים לאחר מכן, רואים שמבית זה התגדל דור לתפארת, בנים אהובים, יראים ושלמים.

שוב מעשה באשה אחת שבעלה סר מהדרך ל"ע והחבילה התפרדה, והילד נשאר אצל האבא. הכאב היה עצום. כמו כל אם יהודייה, גם היא רצתה להמשיך את שרשרת הדורות בבנים חכמים ונבונים, אנשי אמת זרע קודש הדבקים בהשם ובתורתו. אך אין לאל ידה לעשות מאומה.

בצר לה היא התחננה אל השם, יומם ולילה לא הרפתה, כל הזמן היו שפתייה מלחשות, אנא השם! אין בידי לגדל את בני, אתה

"...תדברו אל ריבונו של עולם, הוא מקשיב, שומע ועוזר. פשוט לדבר, במילים פשוטות, מילים מהלב. ריבונו של עולם, תעזור. צריכים רפואה, אומרים: 'אנא בורא רפואות, רפא אותי'. כל ישועה שצריכים, מבקשים. רבותי! זה עובד, זה עוזר.

מעשה במשפחה אחת, שבה האמא לא חוננה בנינה יתירה, אומנות החינוך רחקה ממנה, וכלל לא היו מוכרים לה יסודות בסיסיים בניהול בית. גם האבא בדומה לה. הבית התנהל על גלגלים. התוצאה היתה צפויה מראש: מתכון מנצח לילדים מסכנים ומוזנחים.

האבא ראה את המצב. הוא החליט לעשות מה שהוא יודע; לדבר עם הריבונו של עולם. בפשטות ובתמימות אמר: אבא

האברך מתקשר אלי ואומר לי: אני שבור ורצוף, אני חייב לשמוע ממך דברי חיזוק. אך באותה שבת לא יכולתי לקבלו, ואמרת לי לו שהשבת אין לי אפשרות.

במהלך השבת התפללתי לריבונו של עולם ואמרת: הרי אתה השם יתברך שם תמיד דברים בפי לחזק לב נשבר, והנה השבת איני יכול לדבר עמו. אנא השם, דבר עמו אתה בעצמך וחזק אותו. במוצאי שבת התקשרתי לאברך ושאלתי אותו איך היה בשבת. והנה הוא אומר לי שכל השבת הוא הרגיש מחוץ מאוד, הוא לא יודע להסביר מדוע, אך הוא הרגיש כל הזמן שהוא מקבל חיזוק. קחו עמכם דברים והתפללו אל ה'.

(גיליון השגחה פרטית)

אב רחום, גדל נא את בני לתורה ולמצוות, לאהבתך וליראתך. חלפו ימים ושנים, הילד גדל והיה לאיש, והוא מגיע לראשונה לבקר את אמו. והנה הוא בחור לתפארת, עדין נפש, חבוש כיפה וציצית. הוא מספר לאמו את קורותיו: את ימי ילדותי העברתי בצלו של אבא כופר הבז לכל דבר שבקדושה. ברבות הימים הלכתי ללמוד באוניברסיטה. סובבה ההשגחה שאפגוש שם רב העוסק בקירוב רחוקים, וכבר בשיחה הראשונה אתו הרגשתי שהלב מושך אותי לקיום תורה ומצוות. כך התקדמתי אט אט, והיום אני זוכה לשמור תורה ומצוות. יש אברך שבור לב שמגיע אלי לפרקים ומוצא נחמה לנפשו, הדיבורים שלי מחזקים אותו. היה זה באחד מערבי השבתות.

הסיפור היומי

כבר חשבנו בינינו ובין עצמנו שאולי הגיע הזמן להרים ידיים ולשלוח אותו לנפשו. אנחנו לא יכולים לעזור לבחור שכל כך מתנגד שיעזרו לו ושלא לא מוכן לעזור לעצמו בשום פנים ואופן...

ראש ישיבת 'אחינו' לצעירים הרה"ג רבי מיכאל ברלין, מספר על הפעילות ועל מה שחולל 'ליל המהפך' בנפשו של בחור צעיר

אליעזר (לייזר) רוט

"הבחור השתכנע ונשאר. השנה, הוא בא אלי לפני שבועות ואמר לי: 'הרב, עכשיו כבר לא צריכים לשכנע אותי. בשנה שעברה אני הרגשתי איזה שינוי זה חולל בי. השני אני כבר לא מוכן לוותר על ההזדמנות המיוחדת הזאת'."

עוד מספר לנו הרב ברלין, על בחור מתלמידי הישיבה שהגיע אל הישיבה כשהוא במצב רוחני ונפשי ירוד: "הוא בא לכאן אחרי משבר קשה שחווה במשפחה, ושהוא נאלץ להיות מעורב בו גם באופן אישי. היה מאוד קשה לעבוד איתו, הוא היה שבור ומרוסק, הרגיש שכל העולם נגדו, לא היתה לו שום מוטיבציה להשקיע בעצמו, ואכן, כבר חשבנו בינינו ובין עצמנו שאולי הגיע הזמן להרים ידיים ולשלוח אותו לנפשו. אנחנו לא יכולים לעזור לבחור שכל כך מתנגד שיעזרו לו ושלא לא מוכן לעזור לעצמו בשום פנים ואופן..."

"בדיק ברגע המכריע הגיע הפעיל המיוחד הרב אברהם שחר, שמרכז אצלנו את האברכים הלומדים עם הבחורים, והצמיד לו אברך מיוחד במינו... אותו אברך לקח את הבחור הזה כפרויקט אישי, הוא עשה לו מבצע והחל לקדם אותו אט אט, ככל שהבחור שקע יותר בלימוד, כך הוא עזב והתרחק מהשטויות שהעסיקו אותו קודם לכן, הוא נהיה יותר ממושמע, יותר מחונך, עדין ואצילי. עד שהוא הפך לאחד הפרחים הבולטים בישיבה שלנו..."

"ללמדך, שלימוד התורה הוא מרפא לנפש, לכל נפש, ובכל מצב."

העוסקים במלאכת הקודש בישיבות לבעלי תשובה ולצעירים מתחזקים, זוכים לחזות בשינוי האדיר שמחולל הלימוד בישיבה בקרב אותם צעירים.

וכך מספר לנו הרה"ג רבי מיכאל ברלין ראש ישיבת 'אחינו' לצעירים בקריית ספר: "אצלנו בישיבה יש מסורת מאוד חזקה של שהייה בשבועות בישיבה, ובליל שבועות יש 'סדר קבלת התורה', שבו לומדים כל הבחורים ברציפות ובאופן מופלא.

"אנחנו בישיבה קוראים לליל שבועות 'ליל המהפך', מהסיבה הפשוטה, שאנחנו רואים בכל שנה, איך הלימוד הזה מחולל מהפך של ממש בלבם של הבחורים. מדובר על בחורים שכבר נמצאים בישיבה וכבר טעמו את טעמו של הלימוד, ובכל זאת, בכל פעם, אחרי ליל שבועות אנחנו רואים עוד כמה בחורים שלבבם נהפך פתאום אל הטוב, ושהם מתרוממים ומתגבהים בקומתם הרוחנית הרבה מעבר למה שהיו לפני חג מתן תורה."

הרב ברלין מספר על מקרה שאירע בשנה שעברה, כשאחד מבחורי הישיבה הפציר מאוד בצוות החינוכי שיאפשר לו לחזור ולשהות בביתו בחג השבועות כי הוא רוצה לחגוג אותו בחיק משפחתו.

"הסברנו לו שזה לא כדאי לו, כי חגים עוד יהיו הרבה בימי חייו בעזרת ה', אבל שבועות בישיבה, זה משהו שיש לו רק עכשיו, כשהוא עדיין אל נשוי, נשאר לו כמה שנים בודדות וחבל לפספס..."

הן התקרבו למדרגות הבית ברחוב רשב"ם, וכמעט פרצה צווחה מפּי שתיהן. מי עומד שם ליד המדרגות? לא פחות ולא יותר, אותו בחורצ'יק בן ארבע עשרה שהתל בהן קודם באוטובוס...

סיפור מפעים על נער בני ברק שהדליק 9 נרות

הרב א' חפץ

היא סבלה קשות בכמה תחומים. מי היא? לא תדעו. השם והכתובת אינם חיוניים לסיפור. בת ישראל רחוקה מיהדות, שלרגל תפקידיה ועיסוקיה התגוררה בסמוך לבאר שבע, ביום בהיר בעת ששהתה עם חברתה סיפרה לה את מצוקותיה.

"שמעי לעצתי", אמרה לה חברתה בהצעה מפתיעה ולא שגרתית, "בבני ברק ישנה רבנית מבוגרת, הרבנית קניבסקי, תיכנס אליה והיא תברך אותך".

"השתגעתי? נפלת על השכל? אני לרבנית קניבסקי? מי היא האשה הזו?"

"אני אסביר לך את העניין, ואם בכל זאת לא תהיי מעוניינת, בבקשה. אבל תדעי, כי מה שטוב לי טוב לך, ואם אני - כמו שאת מכירה אותי - נסעתי לפני כמה חודשים לבני ברק אליה, גם את יכולה. אם אני התברכתי וגם נושעתי, גם את יכולה".

בנות בתפקיד ההוא ורבניות לא מסתדרות יחד. כרחוק מזרח ממערב. "אנחנו בשני קצוות העולם, הדתיים הם נגדנו, וכיצד אני אכנס לרבנית?"

"עם כל זאת את יכולה לנסוע לבני ברק, גם אני נסעתי לשעה אחת לברכה. אם את רוצה, אני אלווה אותך לבני ברק לרבנית, וכמובן שנתלבש בצניעות כפי שהתורה דורשת. היא רבנית שלא סובלת צל צילה של חוסר צניעות. נגיע בבגדים רגילים וצנועים".

אולי זכות אבות או משהו דומה, חברתה המשכיחה לשכנע אותה כי ממש לא נורא לקבל ברכה מרבנית צדקנית, ולמחרת הן יצאו לדרך. מעשה שהיה לפני כעשרים שנה ומעלה, ושמענוהו מפּי הרב הגאון המגיד רבי חזקיהו יוסף שליט"א בן רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל.

השתיים הגיעו לפתח העיר בני ברק, ירדו מהאוטובוס ברחוב ז'בוטינסקי ליד 'מכון מור'. הן נכנסות לרחוב רבי עקיבא ושואלות כיצד מגיעים לרחוב רשב"ם, והתשובה: קו 54 כאן בתחנת האוטובוס הסמוכה. המתנה של 50 דקות, והנה 4 אוטובוסים... השתיים עלו לאוטובוס בתחילת רחוב רבי עקיבא, התיישבו בספסל האחורי. לפנייהן ישב בחור צעיר בן 14 ועיין בספר כלשהו. הן פנו אליו בשאלה: "היכן יורדים לרחוב רשב"ם לרבנית קניבסקי?" הבחור כנראה לא שמע או לא הבין, והשיב להן: "אני חושב שאתן צריכות לרדת כאן, מיד בתחנה הקרובה".

הן ירדו, פנו להולכים ושבים: "היכן רחוב רשב"ם?"

"ירדתם עשר תחנות לפני היעד, מי אמר לכם לרדת כאן?"

השתיים הבינו מיד מה קרה להן. הזקוקה לברכה, במצוקתה קראה בקול למול חברתה: "אמרתי לך שאני לא מעוניינת להגיע לבני ברק. נוכחנו לגלות כבר בכניסה כיצד בחור חרדי לעג לנו. הוא ראה שתי חילוניות והחליט ללעוג להן והוריד אותנו כאן. אני חוזרת. הטיול היה די והותר בשבילי. זו רשעות של נער צעיר דתי".

"אל תעשי בלגן. הגענו כבר עד בני ברק, נמשיך. אל תיקחי ללב. נעלה על אוטובוס שני".

הן המתינו עוד כעשרה רגעים והאוטובוס המיוחל הגיע. הן עלו, וההיא בעלת המצוקות גינתה כמה פעמים את הדתיים ואת הבחורצ'יק הזה שהצליח להתל בהן ככה ברגעים הראשונים שרק דרכו על אדמת בני ברק.

נסעו, התנהלו לאיטן, הגיעו וירדו ברחוב נחמיה. ההיא שהיתה כבר בפעם הקודמת בבית הרבנית, נזכרה כיצד הולכים מנחמיה לרשב"ם.

הן התקרבו למדרגות הבית ברחוב רשב"ם, וכמעט פרצה צווחה מפּי שתיהן. מי עומד שם ליד המדרגות? לא פחות ולא יותר, אותו בחורצ'יק בן ארבע עשרה. נהיה להן שחור בעיניים, תרתי משמע, וחמתן בערה בהן. הן התקרבו למדרגות וכך הבריחו אותו הצידה, כאילו שדחפו אותו, ואמרו לו בקול: "סליחה, אפשר לעלות לרבנית?"

"כן, אפשר לעלות, אבל רגע, אולי אתן שאלתם אותי באוטובוס לפני כחצי שעה היכן רחוב רשב"ם?"

"כן, בוודאי".

"הייתי צריך לנסוע למקום אחר, רחוק בצד השני של העיר, אבל ירדתי כאן בדווקא וצעדתי לכאן כדי להמתין לכם ולהתנצל. כנראה הייתי שקוע במשהו ולא הבנתי מה ששאלתן אותי, והשבתי שצריכים לרדת מיד. אחרי שירדתם עמדת על הטעות שלי, ולכן הארכת את נסיעתי במיוחד להמתין ולהתנצל, וגם אני רוצה לשלם על מחיר הנסיעה הנוספת המיותרת שגרמתי לכם".

הבחור הוציא מחיר נסיעה באוטובוס פעמיים, במטבעות בודדות במדויק, נתן להן והרים את רגליו ונעלם מהשטח כמי שנשאתו הרוח.

הדיבור נעתק מפיהן. לא ידעו בדיוק מה קורה איתן. האם זה חלום או בהקיץ?...

ואמרה לחברתה: שמעי היטב מה שאני אומרת. אם כך הם החרדים, אם אכן כך מתנהג נער חרדי צעיר ללא שמישהו עמד על גביו, ללא פלפולים וללא צעקות, פשוט הגיע עד לכאן מעצמו והמתין, נתן, והתנצל. אם זו החממה בה צומחים הפרחים הללו, גם אני רוצה לצמוח בחממה הזו. זהו."

באחת ההרצאות של מרצה ותיק בסמינר בירושלים, הוא סיפר את הסיפור, ובסיום, אחת הבנות ביקשה את רשות הדיבור ואמרה: "זו אמא שלי. אני הבת". כיום יש לה 4 בנים ו-4 בנות מהטובים והנעימים במוסדות החינוך החרדיים בירושלים.

כלומר, גם אם אתה לא יוצא לפעילות, וגם אם אתה בחור ישיבה שלא מוטל עליך בשום אופן לטפס על הרים של פעילות, אתה בסך הכל מתנהג כפי שהבית והישיבה לימדו אותך - יש לך את הכוח ואת עוצמת האור להעלות את הנרות, ויהיה נזקף לזכותך אמא ושמונת ילדיה ונכדיה. כי השלהבת יכולה להעלות מאליה אם וכאשר היא דולקת בפנימיותך, ואתה עצמך נר של תורה וקיום מצוותיה.

(מוסף שבת קודש פרשת בהעלותך תשע"ז)

לא היה להן זמן מיותר לחשוב, הן עלו למעלה לבית הרבנית, ביקשו את הברכה ואת הבקשה, הרבנית אמרה מה שאמרה ובירכה מה שבירכה. לפני שהן עזבו הן שאלו את הרבנית: "שהרבנית תשמע, היה לנו כאן סיפור מוזר, איזה נער קטן הוריד אותנו מהאוטובוס וכו', ואחר כך ראינו אותו כאן למטה ואמר כי המתין בכוונה... זה היה סיפור, כמו שאומרים, מהחלומות, משהו משונה. כיצד בדיוק מסבירים כזה סיפור שנפל עלינו? איזה כפרה או דמיון או סתם חלום?"...

הרבנית השיבה להן: "תראו, זה לא סיפור משונה. ילד שגדל בבית יהודי זה בשבילו לא מיוחד, ההתנהגות הזו זו התנהגות טבעית, כיוון שכך התחנך מגיל ילד. אינני יודעת האם באמת היה חייב לשלם לכן את הוצאות הנסיעה השניה, אולי לפנים משורת הדין וכדומה, אבל הסיפור כשלעצמו הוא לא דמיון ולא משונה, אלא משהו אופייני וטבעי לחלוטין לנער חרדי ירא שמים מבני ברק".

הן שמעו, נפרדו וירדו במדרגות. למטה בתחתית המדרגות, למרגלות בית הרבנית, נעמדה הצעירה שהגיעה לכאן לראשונה

הש"ת היומי

נגע בבוקר במי שעדיין לא נטל ידיו - האם עליו לחזור וליטול ידיו?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

בזה רוח רעה על הידיים ומסיק דצריך ליטול ידיו שנית, והביאו הרב בן איש חי בפרשת תולדות, ובספר שיח תפילה להגר"י טשזנר שליט"א כתב (בש"ב פ"ב) בשם מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שאין צריך ליטול, דאין הרוח רעה עוברת בנגיעה, עוד הביא בשם האור לציון שכתב לחלק בין אם ידיו רטובות; ואינו מובן, דרק לגבי סעודה כשידיו רטובות המים נטמאים בנגיעה ואינו ענין לרוח רעה שאינה מבחינה בין לח ליבש.

שאלה: מי שנטל ידיו בבוקר ג"פ לסירוגין ואח"כ נגע בידיים של מי שעדיין לא נטל ידיו, האם צריך לחזור וליטול ידיו מחמת רוח רעה של הידיים שנגעו בו או לא?

תשובה: הגאון רבי חיים פלאג'י בשו"ת לב חיים (סי' ס"ה) האריך בנדון זה וביאר דמה שאמרו חז"ל לא לגוע בעין בפה ובחוטם לפני נטילה, שרוח רעה שעל הידיים גורמת להם נזק, זהו באיברים שיש בהם נקב, והביא שנחלקו הפוסקים אם מותר לנגוע בעיניו סגורות, אך בסו"ד הוכיח ממשמעות הוזה"ק שיש

החידושי החידושי החידושי

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני
ניתן להפנות לשאלות בסימון 'לב' לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשייבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

כמה שנים חי רב?

יבמות דף צא

כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתתא

ניים ושכיב רב אמר להא שמעתתא, שרב ששת ידע שכל דברי רב היו מדודים על פי פנימיות התורה ונגלותיה, וידוע מה שאמר האר"י ז"ל (ראה שער הגלגולים הקדמה דף יז ע"א) בענין השינה, שהקב"ה ברא שבשעת השינה תצא ממנו נשמתו ותישאר בו רק קיסטא דחיותא [חיות קלושה], ואז ישיג האדם סודות עילאיים שאי אפשר לו להשיגם בעת שנשמתו כלואה כולה בגופו, והשכיל רב ששת שכיון שלא הבין דברי רב ולא השיגם בודאי אמרם בשעת שכיבה ושינה, ואז השיג דברים שאין ביכולת להשיגם כשהוא ער ונשמתו כלואה בגופו. וזה היה כבודו של רב, ששכלו עלה ברוממות ההשגה שאין ביכולת אדם להשיגם בעוד נשמתו עטופה בענן גופו.

ועל דברי הרמ"ע מפאנו ציין החיד"א בספרו יעיר אוזן (מערכת א אות מד) מדברי ספר כנפי יונה, שכתב שרב חי ארבע מאות שנה [וביונת אלם (בסופו) כתב שלכן קראוהו רב, לפי שחי ד' מאות שנה, ב' פעמים ר'] והוא היה גדול החברים אצל רשב"י ור' אלעזר בנו, והיה רבו של רבי חייא בחכמה זו, ושימש אח"כ את רבי ורבי חייא במשנה וגמרא.

(חשוקי חמד נדה ס.)

בשו"ת חוות יאיר (סימן קנב) האריך בדבר מה שמוצאים בלשונות האמוראים שנקטו לפעמים לשון הנראית קשה, אך באמת אין זו לשון קשה, כי כוונתם לא היתה לקנטר. כגון מה שאמר רב ששת על רב 'כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתתא', דהיינו שרב אמר מימרא מסוימת כששכב ונמנם, ולכאורה הוא לשון זלזול. אולם ביאר שאדרבה, יש בכך שבח גדול ומופלג, משום שרצו לומר בזה, שלפי מעלתו הגדולה של רב אי אפשר לומר שרב אמר זאת, אלא אם כן היה ישן באותו זמן. עוד כתב, שפעמים שאמרו ביטויים קשים כדי להוכיח את תלמידיהם, שלא יתרשלו בעיון התלמוד, וחס וחלילה לומר שאמרו כן מתוך כעס, או מתוך גאווה וגבהות הרוח. ועוד כתב, שפעמים מצאנו שאמרו כן אף על חבריהם הגדולים מהם, אולם לא הקפידו עליהם כלל משום ענוותנותם.

ובאמרי בינה (או"ח בהקדמתו הערה ו) כתב בשם הרמ"ע מפאנו בסוף ספר יונת אלם, שרב הוא רבי אבא המוזכר בזוהר הקדוש שהוא תלמידו של רבי שמעון בן יוחאי, ובכל מקום שנאמר שתיק רב היינו משום שקיבל התירוץ ע"פ סוד מרבו והיה לו תשובה ע"פ הסוד, אלא שלא רצה לגלות. וכתב האמרי בינה שלפי זה יש לבאר הלשון שאמר רב ששת על רב בסוגייתנו 'כד

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם חייבים לזכור את מעשה מרים כל יום? כל שנה? או רק כאשר רוצים לדבר לשון הרע

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

חובת השמירה (פ"ג) כתב, ששמע מפי קדשו של הגאון רבי בצלאל הכהן מוילנא, שבלימוד הלכות לשון הרע מקיים מצות עשה של 'זכור את אשר עשה ה' אלוך למרים'. וכן משמעות הר"ש משאנץ (ספרא פרשת בחוקותי) שכתב שמקיים זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות נגעים. אכן, בשו"ת אגרות משה כתב, שלא יוצא מצות זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות לשון הרע, כי בזה אינו מזכיר מה שנעשה למרים, אלא רק את האיסור שבדבר.

ג. בגדר זמן חיוב זה - האם הוא בכל יום, או רק כשרצונו לדבר לשון הרע? במנחת חינוך (סוף הספר מצוה ז למצות עשה לרמב"ן) כתב, שנראה שהחיוב הוא בכל פעם שרוצה לדבר לשון הרע, שאז חל עליו חיוב זה של זכירת מעשה מרים, ואם דיבר ביטל העשה. וכן משמעות דברי הח"ח בפתחה לספרו זכור למרים. ובספר חרדים (פי"ב סעיף כג) כתב, שהמצוה היא לזכור זאת כל יום. וכן כתבו פוסקים נוספים. ויש דעות (מג"א ועוד) שהמצוה היא בזכירה פעם אחת בשנה, וראה עוד בספר שש זכירות ובספר רשימות ואגרות קהלות יעקב זכרון שאול (עמוד רעב-רעה), שהרחיבו בביאור כל השיטות בזה.

היום מתחילים את החלק השני של הפתיחה, בה מונה החפץ חיים את רשימת העשין עליהם עובר המספר לשון הרע. העשה הראשון שהוא מונה הוא, העשה של "זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים" - "שהזהירנו התורה הזה שנזכור תמיד העונש הגדול אשר עשה ה' יתברך לצדקת מרים הנביאה" וכו'.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים כמה נידונים ופרטים חשובים בענין קיום מצוות עשה זו, ונביא בזאת את תמציתם של חלק מהדברים.

א. מדברי המג"א (סימן ס סק"ב) משמע, שיכול לקיים את הזכירה גם בלא הזכרת מעשה מרים במפורש, מכך שהביא את דברי האריז"ל שיכוין לקיים מצוה זו בברכה שלפני קר"ש, שבאומרו 'להודות לך' - יזכור שהפה לא נברא אלא להודות לה' ולא לדבר לשון הרע כמעשה מרים. ומשמע שמקיים את הזכירה על ידי כל דבר שמזכיר לו ענין זה. אמנם בחיד"א (בשו"ת יוסף אומץ סימן כג) כתב לדחות, שאין כוונת האריז"ל אלא שע"י אמירת 'להודות לך' יזכור שיש לומר בפיו מעשה מרים, ורק בכך מקיים את המצוה

ב. האם מקיים מצות הזכירה בלימוד הלכות לשון הרע? בספר

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

ספר תורה שהתגלו בו שתי אותיות מחוברות - האם ניתן לקרוא בו?

פסולות. ואם כשיסירו את הדיו המחובר ביניהן לא תיפגם צורתן - נחלקו הפוסקים אם צריך להסיר את הדיו המחובר ביניהן, ויש להחמיר ולהסירו; אך אם הדבר התגלה בשעת קריאת התורה, אין להחמיר בכך אלא כאשר נמצא במקום אדם היודע להסיר את הדיו בקלות, וללא גרימת נזק לספר התורה.

[שו"ע לב, ד, משנ"ב יב-יג, וביה"ל ד"ה כל; ביאורים ומוספים דרשו, 18]

בכתבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש להקפיד שכל אות תהיה מוקפת בשלימותה בקלף, דהיינו, שלא תגע באות שלצידה, או באות שמעליה; ובאותיות הכתובות בסמוך לקצה הקלף, יש להקפיד שהכתב לא יגיע עד לקצה הקלף.

ואם הדיו התפשט, וכדומה, ואות אחת התחברה לחברתה, באופן שאם יסירו את הדיו המחובר ביניהן תיפגם צורתן - האותיות

האם צריך להפריד 'תגים' שהתחברו זה לזה?

אולם, אם החיבור גורם לשינוי בצורת האותיות - וכגון שתי אותיות אלו: ש' ע' ט' נ' ז' ג' צ'. ואם לא תייג אותיות אלו - לדעת רוב הפוסקים, הרי הן כשרות. התגים, הם שלושה קווים נפרדים היוצאים מגג האות, ואם הקווים התחברו בצורה כזו שהם נראים כאות בפני עצמה, כגון אות ש' או ע' - חובה להפרידם.

[שו"ע לב, ד, משנ"ב טז, וביה"ל ד"ה צריך; ביאורים ומוספים דרשו, 20-21]

בכתבת סת"ם, יש להוסיף 'תגים' (תגא = כְּתָר בארמית) לשבע אותיות אלו: ש' ע' ט' נ' ז' ג' צ'. ואם לא תייג אותיות אלו - לדעת רוב הפוסקים, הרי הן כשרות. התגים, הם שלושה קווים נפרדים היוצאים מגג האות, ואם הקווים התחברו בצורה כזו שהם נראים כאות בפני עצמה, כגון אות ש' או ע' - חובה להפרידם.

ואם תג של אות אחת נוגע בתג של אות אחרת הסמוכה לה - נחלקו הפוסקים אם חובה להפרידן, ולכתחילה יש להחמיר.

פרשיות תפילין שנכתבו על ידי סופר האוחז את הקולמוס בפה - האם הן כשרות?

והכותב בידו האחת, ועושה את שאר המלאכות ביד האחרת - לכתחילה לא ישמש כסופר סת"ם, מחמת חילוקי הדעות בקשר ליד שבה צריך לכתוב. ואם כתב על ידי אחיזת הקולמוס בפיו, ברגלו, או בגב האצבעות - יש שפוסלים לחלוטין, משום שאין זו דרך כתיבה; ויש שמחשיבים כתיבה זאת ככתיבה ביד השמאלית.

[שו"ע לב, ה, ומשנ"ב יז-יט; ביאורים ומוספים דרשו, 28]

את ספרי התורה, ופרשיות התפילין והמזוזות, צריך הסופר לכתוב בידו הימנית. ואם כתבם בידו השמאלית - ניתן להשתמש בהם רק במקרה של העדר אפשרות אחרת, וללא ברכה. ואטר יד, יכתוב בידו השמאלית, ואם כתב בידו הימנית - הדין כנ"ל. והשולט בשתי ידיו בשווה, יכתוב סת"ם בידו הימנית, ואם כתב בידו השמאלית - הרי הם כשרים.

* הלכה למשה מסיני, לכתוב את ספרי התורה, התפילין, והמזוזות, בצבע שחור. ואף גוון כחול כהה הדומה לגוון השחור, פסול; ויש להחמיר בכך אף כאשר הוא הופך לשחור לאחר התייבשותו.
* ששה חומרים מוזכרים בפוסקים בקשר לייצור הדיו לכתבת סת"ם: קליפות עצים, מי עֶפְצִים, עשן המופק מעצים, שְׁמָנִים, גוֹמָא, וקִנְקָנְתוּם. לדעת הרמ"א, יש עדיפות להפקת הדיו מקליפות עצים, או מעשן עצים, או משמנים. אולם, מנהג ישראל מקדמת דנא להפיק את הדיו משלושת החומרים האחרים - מי עֶפְצִים, גוֹמָא, וקִנְקָנְתוּם, כיון שדיו זה אינו נמחק בקלות; ויש לבשלם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם בזמננו מותר לדבר בבית הכסא?

הצרכים, אסור לדבר לכל צורך שהוא. ואם אי אפשר לנעול את הדלת, ואדם נוסף חפץ להכנס, ניתן לרמז לו בהשמעת קול כלשהו שיש אדם בפנים, אך אין לדבר עמו.

ומי שנכנס לבית הכסא לצורך אחר, כגון כדי לתקן שם דבר מה, רשאי לדבר, אך גם באופן זה ראוי שלא להאריך בדברים.

[שו"ע ג, ב, ומשנ"ב ד; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

אסור לדבר בבית הכסא, אם משום סכנה, מחמת השדים המצויים שם, ואם משום צניעות. ויש להחמיר בכך אף בבתי הכסא של זמננו, למרות שיתכן כי דיניהם חלוקים מדיני בתי הכסא בזמן חכמינו ז"ל.

ו'לצורך גדול', יתכן שמותר לדבר בבית הכסא, ואזי אין צורך לצמצם בדיבור, אלא ניתן לדבר כרגיל; אולם, בשעת עשיית

יארציט הג"ר זעליג ראובן ב"ר צבי בענגיס - ראב"ד י-ם

שליח מן השמים באמצע הלילה

הגאב"ד, הגרז"ר בענגיס סיפר, שקיבל איש מפי איש, שלהגאון רבי חיים וולאזין היה גדר שלא לברך ברכה בלא שיענו לו אמון, פעם בשעה מאוחרת בלילה היה צמא מאוד ולא היה מי שיענה אמון, והנה הגיע לביתו אחד מבחורי הישיבה והגר"ח שמח מאוד ובירך ואחר כך דיברו בלימוד.

למחרת בבוקר ניגש הגר"ח לאותו בחור והודה לו, אבל הבחור לא ידע כלל במה מדובר! מן השמים זימנו לו מישהו שיענה אמון על ברכתו!

(שאל אביך ויגדך ח"א - עמ' פז)

נשתדל לברך ברכות בקול כדי שיענו אמון על ברכותינו, ובכך נזכה שהברכה תהיה מושלמת.

ז' בסיון - אסרו חג | רבי זעליג ראובן ב"ר צבי בענגיס זצ"ל, ראב"ד ירושלים, בעל לפלגות ראובן וחידושי הגרז"ר.

לשיטת רבי יוסי (שבת פ"ו:) ניתנה תורה ביום זה שחל בזמנו בשבת, אלא שחכמים חלקו עליו. במסע הצלב השני, בשנת ד' אלפים תתק"ז, ניצל רבינו ת"ם ע"ה מידי הצלבנים הארורים, שכמעט והרגוהו. וכפי שתיאר זאת אחד מבעלי התוספות, רבינו אפרים ב"ר יעקב מבון בספר הזכירה: "ויום טוב שני של שבועות נאספו הטועים מארץ צרפת אל רמרו, ובאו בבית רבינו יעקב שיחיה ולקחו כל אשר לו בביתו, וקרעו ספר תורה בפניו, ולקחוהו והוציאוהו השדה, ודברו אתו משפטים על דתו, ויתנכלו להמיתו... ופצעו אותו חמשה פצעים בראשו, כי אמרו אתה גדול של ישראל לכן נקחה ממך נקמת התלוי ונפצעה בך כאשר פצעתם באלהינו חמישה פצעים.

"וכמעט שכנה דומה נפשו הטהורה, לולי רחמי יוצרנו אשר ריחם על תורתו, וימן ה' שר גדול לרבינו יעקב בדרך אותו שדה, ויקראהו רבנו וישחדהו בסוס שוה חמישה זקוקים, וילך השר וידבר על לב התועים וישסעם בדברים ויאמר להם: הניחו לי היום ואני אדבר עמו אולי יפותה ונוכל להסיתו, ואם לא יאבה דעו כי מחר אתננו בידכם. וכה עשו ונדחית שעה הרעה בחמלת ה' על עמו ריחם על המרביץ להם תורתו הקדושה".

יארצייט:

תק"ט: גר הצדק אברהם בן אברהם הי"ד, בנו של הגרף פוטוצקי.

תק"ן: רבי אליעזר ב"ר שלמה מורבלוב הי"ד, מהורודנא, שנהרג עק"ה בעלילת דם שהעלילו עליו. (צוואת בעל יסוד ושורש העבודה).

תקצ"ב: רבי יששכר בעריש ב"ר יצחק אייזיק אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב.

תר"ע: רבי אהרן צבי ב"ר דב בעריש (מביאלה) לנדא זצ"ל, מסטריקוב.

תשי"ג: רבי זעליג ראובן ב"ר צבי בענגיס זצ"ל, ראב"ד ירושלים, בעל לפלגות ראובן וחידושי הגרז"ר.

תשל"ה: רבי ראובן ב"ר שמעון בן דוד זצ"ל, מתלמידי הבאבא סאלי במרוקו, ומרבני מוסדות "אוצר התורה", בעל שו"ת משיב דבר, מלתא בטעמא, נפש טוב ועוד.

תשמ"מ: רבי שמואל ב"ר שמחה בונם עהרנפלד זצ"ל, אב"ד מטרסדורף ור"י חתן סופר, בעל שם משמואל.